

Ung Cancer Myndighetsguide:

FÖRSÄKRINGS-

KASSAN FÖR

DRABBADE

**Ung
Cancer**

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

— Försäkrings- kassan för drabbade

Här hittar du vanliga frågor och svar om Försäkringskassan för dig som har fått ett cancerbesked och behöver sjukpenning. Informationen är granskad av personal på Försäkringskassan, men är övergripande. För att veta vad som gäller i just ditt fall är det bäst att själv kontakta Försäkringskassan.

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

Vad är det första jag ska göra när jag har blivit sjuk?

Om du är anställd meddelar du din arbetsgivare den första dagen du är sjuk. Den första dagen är en karensdag, vilket innebär att du inte får sjuklön. Om du är anställd för minst en månad eller har arbetat sammanhängande i 14 dagar har du normalt rätt till sjuklön.

Dag 2-14 betalar din arbetsgivare ut sjuklön till dig.

Om du fortfarande är sjuk efter 14 dagar ska din arbetsgivare sjukanmäla dig till Försäkringskassan. Då kan du söka sjukpenning. Du kan själv kontrollera om din arbetsgivare sjukanmält dig på Försäkringskassans hemsida under Mina sidor.

Om du har varit sjuk i mer än 14 dagar ska du som anställd skicka in ett läkarintyg i original till Försäkringskassans inläsningscentral.

Om du är arbetssökande måste du sjukanmäla dig första dagen du är sjuk för att kunna ansöka om sjukpenning. Detta gör du på Försäkringskassans hemsida. Du får inte vänta mer än 7 dagar innan du sjukanmäler dig för då kan Försäkringskassan kanske inte betala ut din sjukpenning.

Om du är student så kan du läsa hur du går tillväga i vår CSN-guide.

Om du är egen företagare har du vanligtvis sju karensdagar, vilket innebär att man inte får några pengar de sju första sjukdagarna. Som egen företagare kan du välja att ha upp till 90 karensdagar och på så sätt sänka din avgift till sjukförsäkringen, därför kan karensdagarna variera. Som egen företagare ska du anmäla dig som sjuk till Försäkringskassan första dagen som du är sjuk.

Om du är ledig med föräldrapenning eller graviditetspenning ska du också anmäla dig till Försäkrings-

kassan första dagen som du är sjuk. När du anmäler dig till Försäkringskassan behöver du ett läkarintyg för att kunna få sjukpenning. Kontakta din läkare och be dem skriva ett intyg, de vet hur de ska se ut. Det viktiga är att det i läkarintyget framgår på vilket sätt din situation gör att du inte kan arbeta. Det räcker alltså inte med att säga att du fått cancer – det måste framgå på vilket sätt detta påverkar dig, till exempel att du har ont efter en operation eller att du är illamående som en följd av din behandling. Sjukpenningen ligger på ungefär 80 procent av din lön.

Jag missade att anmäla mig till försäkringskassan senast den sjunde dagen, vad händer nu?

Om du nyss fått ditt besked är det lätt att glömma att tänka på att kontakta Försäkringskassan. Om du anmäler dig i efterhand kommer Försäkringskassan fråga dig varför du inte anmälde dig direkt, men om du uppger skälet ska myndigheten vara tillmötesgående.

Jag har cancer men kan arbeta som vanligt, måste jag ändå kontakta försäkringskassan?

Nej, det behöver du inte.

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

Vad är sgi (sjukpenningsgrundande inkomst)?

SGI beräknas utifrån den inkomst du skulle ha haft om du hade arbetat. Det handlar alltså inte om vad du har tjänat, utan vad du skulle ha tjänat framöver. Om du har skrivit på ett anställningsavtal, men blir sjuk innan du hinner börja jobba räknas det också in i din SGI, så länge det finns ett intyg från din arbetsgivare som styrker att du skulle ha arbetat. Du måste kunna visa på en varaktighet vilket i regel innebär att du ska ha en anställning eller att din avsikt är att du ska ha en anställning under minst sex månader. Du måste ha tjänat 24 % av prisbasbeloppet på ett år vilket är 10 630 kronor för att ha ett SGI. Denna summa gäller år 2016 då prisbasbeloppet ligger på 44 300 kronor.

Jag har fått min diagnos och är arbetslös, vad innebär det?

Då är det viktigt att du är inskriven på Arbetsförmedlingen och aktivt sökte jobb innan du blev sjuk. Den sjukpenning du får baseras nämligen på din gamla SGI, alltså den lön du hade på det jobb du hade innan du blev arbetslös. Även här bedöms din tanke med ett blivande arbete. Det betyder att om du endast sökte deltidstjänster på 50 %, så kommer du endast få ut 50 % sjukpenning eftersom du då har visat att din tanke inte var att ha ett heltidsjobb.

Hur fungerar sgi när jag är vikarie, vid behovsanställd, timanställd eller har sommarjobb?

Om du har kortare vikariat, sommarjobb eller byter jobb ofta är det intentionen, alltså tanken med ditt arbete som räknas. Det innebär att om du har ett kortare vikariat, men tanken är att du sedan ska fortsätta jobba inom samma område (om du till exempel har ett vikariat som är kopplat till din utbildning), så räknas det in i din SGI. Samma sak om du har ett återkommande sommarjobb som du haft flera somrar i rad. Försäkringskassan har som utgångspunkt att för att ha en SIG, så ska du ha eller ha haft en anställning som är eller har pågått i mer än sex månader i sträck eller som har återkommit varje år. Det måste helt enkelt finnas en kontinuitet i ditt arbete, något som tyder på att din arbetssituation skulle ha fortsatt se ut som den gör om du inte hade blivit sjukskriven.

Om du är timanställd så måste du kunna visa upp ett schema, annars räknas du som arbetslös i Försäkringskassans ögon. De behöver kunna se att det fanns planerad arbetstid som du nu kommer förlora inkomsten för när du blivit sjuk. Om du inte har ett schema kan du be din arbetsgivare om en komplettering med schema för att kunna visa att du kommer missa arbetstid på grund av sjukdom.

Vad händer med min sgi om jag är/blir arbetslös?

Om du blir arbetslös är det viktigt att du omedelbart skriver in dig hos Arbetsförmedlingen. Det är viktigt att det inte uppstår ett glapp mellan dina arbeten och din kontakt med myndig-

DATUM:

2016-11-20

ÄMNE:Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

heter under längre tid än tre månader. Om du har arbetat i minst sex månader så skyddas ditt SGI från ditt tidigare arbete i tre månader. Exempel: Om du har ett jobb och blir arbetslös så är det viktigt att du anmäler dig till Arbetsförmedlingen direkt. På så sätt "låser" du din SGI och skyddar den. Din SGI gäller nämligen bara i tre månader efter att du har slutat ditt jobb utan att vara "registrerad" hos en myndighet, såsom Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen.

Så tänk på att om du arbetat och sedan är ute och reser i mer än tre månader så tappar du din SGI. Om du har semester är din SGI skyddad, men inte om du är tjänstledig.

Om du däremot är arbetssökande eller avslutar en sjukskrivning men har ett fastlåst SGI från ett tidigare arbete så kan du endast ta ett uppehåll i arbetssökande för semester i fem veckor utan att förlora ditt fastlåsta SGI.

Om du aldrig har haft något jobb har du heller ingen SGI. Det du kan göra då är att kontakta Socialtjänsten och söka ekonomiskt bistånd (tidigare kallat socialbidrag).

Får jag sgi om jag studerar och jobbar extra?

Om du jobbar vid sidan av studier får du en speciell sjukpenningsgrundande inkomst (SGI) som kallas studiestöds-SGI.

Men reglerna kring SGI är hårda och särskilt om du har ett extrajobb. Du behöver nämligen ha ett schema eller liknande som visar hur ofta du kommer att jobba, vilket innebär att det är svårt för vikarier som blir inringda vid behov att visa hur mycket de skulle ha jobbat. För att få

SGI måste du kunna visa upp en kontinuitet i ditt arbete, men för att få SGI som student krävs att du kan visa hur mycket du skulle ha arbetat extra, så be din arbetsgivare om hjälp med det.

Min sgi är för låg, vad gör jag?

Om din SGI är för låg och du därför inte kan få sjukpenning kan du kontakta Socialtjänsten och söka ekonomiskt bistånd (tidigare kallat socialbidrag).

Kan jag få sjukpenning om jag har studiemedel?

Om du arbetar extra samtidigt som du studerar kan du, utöver sjukersättning för dina studiemedel (se mer i CSN-guiden), få sjukpenning för den extrainkomst du förväntas förlora på grund av din sjukskrivning. Det vill säga den inkomst du skulle ha fått från ditt extraarbete utöver dina studiemedel. Du måste då kunna visa hur mycket du skulle ha arbetat om du inte blivit sjuk, till exempel genom ett schema som visar resten av dina inplanerade arbetspass eller om du kan visa på hur mycket du brukar arbeta där. Detta påverkar inte den SGI du har vilande sen innan du blev sjuk utan kallas för studiestöds-SGI. En studietids-SGI kan man bara få om man skyddar en tidigare (högre) inkomst genom att studera. Om man inte hade någon SGI eller någon inkomst som kan ligga till grund för en SGI innan studierna påbörjades så blir det alltså inte aktuellt med en studietids-SGI.

DATUM:

2016-11-20

ÄMNE:Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

Vad händer efter att jag sjukanmält mig till försäkringskassan?

Först och främst måste Försäkringskassan fastställa om du har något SGI (läs mer om vad SGI är ovan). När detta är gjort så går Försäkringskassan vidare till att bedöma din förmåga att kunna arbeta. De tre första månaderna som du är sjukskriven bedöms du bara utifrån om du kan arbeta på ditt gamla jobb eller inte. Efter 90 dagar görs en ny bedömning då din arbetsgivare måste kolla upp om det finns andra arbetsuppgifter som skulle passa din situation bättre på din arbetsplats. Om det inte finns så har du rätt till sjukpenning. Efter 180 dagar bedöms din förmåga att arbeta utifrån hela arbetsmarknaden. Bedöms man klara av något annat arbete på arbetsmarknaden så har man inte längre rätt till sjukpenning. Denna kedja kallas för rehabiliteringskedjan och gäller om du har haft en varaktig anställning i mer än sex månader.

Om du är arbetslös bedöms du från dag ett mot hela arbetsmarknaden eftersom du inte har något nuvarande arbete som din förmåga att arbeta kan bedömas mot.

Normalt sätt kan du få sjukpenning på normalnivå i 364 dagar. Detta betyder att du får 80 procent av lönen men inte mer än 7,5 prisbasbelopp per år. Prisbasbeloppet är ett fastställt belopp som används för beräkning av olika förmåner eller avgifter och som ändras årligen för att justera det ekonomiska läget i samhället. År 2016 är prisbasbeloppet 44 300 kronor vilket betyder att du inte kan få mer än 332 250 kronor på ett år oavsett om du tidigare har tjänat mer än så.

Efter dessa 364 dagar kan du ansöka om fler sjukpenningdagar på normalnivå om du uppfyller Social-

styrelsens krav på allvarlig sjukdom. Denna bedömning gör din handläggare på Försäkringskassan utifrån de läkarintyg som de fått in från din läkare. Annars kan du ansöka om sjukpenning på fortsättningsnivå vilket motsvarar 75 % av din ursprungliga lön. Du kan max bli beviljad för totalt 550 dagars sjukpenning på fortsättningsnivå men då krävs det att du inte kan arbeta inom något område på arbetsmarknaden.

Jag är sjukskriven från mina heltidsstudier och får full sjukförsäkring för mina studiemedel, hur gör jag under de tre månader långa sommaruppehållet från studierna?

Om du inte har planerat att studera under sommarmånaderna får du inget studiemedel för den tiden, även om du är sjukskriven. Då får du vända dig till Försäkringskassan för ansökan om vanlig sjukpenning och om du inte har tillräcklig SGI får du vända dig till socialtjänsten. Tänk på att det kan vara lång handläggningstid på socialtjänsten, så om du vet att du behöver söka försörjningsstöd över sommaren är det bra att göra det i tid.

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

Jag är cancerfri/klar med mina behandlingar, men på grund av psykiska men och trötthet orkar jag inte arbeta heltid. Hur går jag tillväga?

Du går till väga på samma sätt som när du ansöker om sjukskrivning. Du behöver ett läkarintyg som tydligt förklarar varför du inte kan arbeta heltid och hur dina besvär visar sig. Försäkringskassan har fortfarande ett samordningsansvar för din rehabilitering även efter du är cancerfri/klar med behandlingarna så länge dina besvär gör att du inte kan arbeta. Försäkringskassan är alltså ansvariga för samordningen kring arbetsinriktad rehabilitering.

Kan jag jobba och ha sjukpenning samtidigt?

Nej. Däremot kan du jobba och ha rehabiliteringsersättning. Ersättningen finns till för att testa vad man klarar av och är lika stor som sjukpenningen.

Rehabiliteringsersättning kan betalas ut till den som deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering. Ersättning kan beviljas om du:

- arbetstränar,
- deltar i ett arbetslivsinriktat rehabiliteringsprogram eller
- deltar i en utbildning.

Rehabiliteringen måste ingå i en rehabiliteringsplan som har tagits fram tillsammans med Försäkringskassan. Är du sjukskriven och har en personlig handläggare gör ni den planeringen tillsammans. Om du inte är sjukskriven behöver du först kontakta Försäkringskassan för att få en handläggare.

Jag har behandlats för cancer, men arbetar heltid igen nu. Pga min sjukdom behöver jag dock sjukskriva mig enstaka dagar ibland, finns det något sätt att komma runt karensdagarna?

Om du tror att du kommer ha fler än tio karensdagar på ett år kan du ansöka om att slippa dem. Detta kallas särskilt högriskskydd och innebär att varken du eller din arbetsgivare behöver stå för sjuklönekostnader. En karensdag är den första dagen i sjukperioden som du inte får någon ersättning för. Det du behöver är ett läkarintyg på varför du kommer att vara borta från jobbet ofta. Detta intyg går under namnet "Läkarutlåtande för särskilt högriskskydd". Du kan ansöka för ett år i taget och kan göra en ansökan även om du inte har börjat jobba ännu.

Att få sjukpenning innebär att du inte kan jobba, men du kan också få något som heter förebyggande sjukpenning. Det betyder att du kan jobba, men att du behöver behandling, till exempel sjukgymnastik, för att kunna genomföra ditt arbete framöver. För att få förebyggande sjukpenning krävs att du i förväg skickar in ett läkarintyg som beskriver hur ofta du kommer

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

vara borta på grund av behandlingar. I efterhand fyller du sedan i vilka dagar du var borta och hur länge. Du vet då i förväg hur många dagar du har rätt att vara borta och ändå få ersättning.

Jag har hört att man kan få ersättning för ärr, hur får jag det?

Du kan inte få ersättning för ärr eller liknande från Försäkringskassan. Det är i så fall ditt försäkringsbolag som kan hjälpa till med det.

Hur får jag hjälp med att bekosta hjälpmedel, till exempel peruk eller rullstol?

Du kan inte få hjälp med detta från Försäkringskassan (om det inte gäller för att anpassa din arbetsplats, se då nedan).

Däremot har du rätt till stöd från ditt landsting för peruk eller lösögonfransar.

Ersättningen är olika stort i olika landsting. Den läkare som ansvarar för din behandling skriver en remiss för peruk och lösögonfransar. Räcker inte bidraget får man betala mellanskillnaden själv. Du kan läsa mer här:[http://www.1177.se/Tema/Cancer/Hjalp-och-stod/Annat-stod/Praktiskt-stod/När-det-gäller-hjälpmedel-\(t-ex-rullstol\)-som-ska-användas-i-hemmet,-närmiljön-och-skolan-för-att-underlätta-ditt-dagliga-liv-och/eller-för-vård-och-behandling-är-det-landsting-och-kommun-som-har-huvudansvaret.-Med-hjälpmedel-avses-produkter-som-man-behöver-när-man-har-en-funktionsnedsättning-och-offta-räknas-också-metoder-och-ny-teknik-in-här.-Det-är](http://www.1177.se/Tema/Cancer/Hjalp-och-stod/Annat-stod/Praktiskt-stod/När-det-gäller-hjälpmedel-(t-ex-rullstol)-som-ska-användas-i-hemmet,-närmiljön-och-skolan-för-att-underlätta-ditt-dagliga-liv-och/eller-för-vård-och-behandling-är-det-landsting-och-kommun-som-har-huvudansvaret.-Med-hjälpmedel-avses-produkter-som-man-behöver-när-man-har-en-funktionsnedsättning-och-offta-räknas-också-metoder-och-ny-teknik-in-här.-Det-är)

hälso- och sjukvårdspersonalen som bedömer om du behöver något hjälpmedel. I några landsting/regioner och kommuner finns det möjlighet att göra ett fritt val av hjälpmedel. Det innebär att hjälpmedelsbehovet som vanligt bedöms av hälso- och sjukvårdspersonal, men att den som ska använda hjälpmedlet också själv får välja det.

Om du behöver hjälpmedel för att förhindra att arbetsskador uppstår i arbetet, det som kallas arbetstekniska hjälpmedel, ligger ansvaret på din arbetsgivare. Du kan läsa mer här: <http://www.1177.se/Regler-och-rattigheter/Hjalpmedel-och-samhallsstod-om-man-har-funktionsnedsattningar/>

Jag behöver nya hjälpmedel på jobbet för att kunna arbeta efter min sjukskrivning. Hur gör jag?

Försäkringskassan ersätter dig i första hand när du inte kan jobba, men kan också hjälpa till om du behöver hjälpmedel till arbetet, till exempel hjälp för att använda datorn efter din behandling. I så fall måste din arbetsgivare ansöka om detta.

DATUM:
2016-11-20
ÄMNE:
Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

Kan jag som sjuk vara berättigad bostadsbidrag?

Ja. Om du är sjukskriven har du lägre inkomst och då ökar möjligheten för dig att kunna få bostadsbidrag. Läs mer här: http://www.forsakringskassan.se/privatpers/bostadsbidrag_landningssida!/ut/p/bo/04_Sj9CPykssyoxPLMnMzovMAf-GjzOKNDQoMLJoMHQ38HU1ND-Tz9DNxmJh3cDE3cDfULshoVAcn-91A!

Kan jag få boendetillägg?

Boendetillägg finns för dem som har aktivitetsersättning och ett lågt SGI (sjukpenninggrundande inkomst, du kan läsa mer om det ovan). Du kan få boendetillägg om du tidigare har fått tidsbegränsad sjukersättning i maximal tid eller aktivitetsersättning och fyllt 30 år. Men det är väldigt få som får boendetillägg. För att få det räknar man alltid ut lön i jämförelse med hyreskostnaden.

Kan försäkringskassan ge mig andra bidrag som kan ge mig ekonomisk avlastning eller hjälpa mig tillbaka till studierna/arbetet/fysisk form?

Nej.

Jag är arbetslös efter min sjukdomstid och har inte ork att arbeta heltid. Kan försäkringskassan hjälpa mig att hitta ett jobb som passar mig, arbetsträning eller betald praktik?

Om du är arbetslös efter sjukdom och vill börja jobba deltid eller ha praktik, eller om din läkare indikerar att du behöver göra något, kontaktar du Försäkringskassan och förklarar din situation.

Myndigheten kontaktar i sin tur Arbetsförmedlingen och du kommer få en handläggare på varje myndighet. Då det är Arbetsförmedlingen som ansvarar för att hjälpa till att hitta till exempel en praktikplats, och för att betala för den, kommer du stegvis att slussas över från Försäkringskassan till Arbetsförmedlingen.

Om du är under 30 år och har en långvarig arbetsnedsättning kan du också ansöka om aktivitetsersättning. Den betalas ut av Försäkringskassan och det är där du gör din ansökan. Du behöver ingen SGI för att kunna få aktivitetsersättningen som ligger på runt 5 000 kronor.

Aktivitetsersättningen finns till för dem som har en lång bit kvar innan de åter kan arbeta heltid. I första hand betalas stödet ut till ungdomar med funktionsnedsättningar eller psykisk sjukdom och man beviljas för ett år i taget. Om du är sjukskriven kan dock Försäkringskassan byta ut det mot aktivitetsersättning, så därför är det bra att känna till. Att få sjukpenning innebär att Försäkringskassan kommer jobba för att försöka få ut dig i arbetslivet igen, medan aktivitetsersättningen är mer långsiktig.

Om du har fyllt 30 år är det sjuk-

DATUM:

2016-11-20

ÄMNE:Ung Cancer Myndighetsguider,
Försäkringskassan för drabbade

penning du ansöker om (mer om det ovan) och din läkare får då förklara varför du inte kan arbeta heltid utan kanske måste testa steg för steg. Via Arbetsförmedlingen kan du också ansöka om aktivitetsstöd. Hur mycket du får baseras på din a-kassa. Om du inte har någon a-kassa får du runt 2 000 kronor i månaden. Tanken med aktivitetsstöd är att du ska aktivera dig, till exempel genom praktik. Även om det är Arbetsförmedlingen som fattar beslut om aktivitetsstöd är det Försäkringskassan som betalar ut pengarna.

Kan jag göra något för att snabba på försäkringskassans handläggningstid?

Försäkringskassans handläggningstider kan ibland vara långa och om myndigheten förvarnar om detta redan när du ansöker om sjukpenning kan du kontakta Socialtjänsten som betalar ut ekonomiskt bistånd till dess att Försäkringskassan är färdig med sin handläggning. Socialtjänsten är snabbare med att betala ut pengar än vad Försäkringskassan är. Sedan kommer Socialtjänsten kräva in de pengar de betalade ut från Försäkringskassan, men det är ingenting som du behöver engagera dig i, utan det löser de båda myndigheterna.

Jag trivs inte med min handläggare, hur byter jag?

Vart anmäler jag om jag upplever att jag blivit illa behandlad?

Om du inte trivs med din handläggare ska du kontakta handläggarens närmsta chef på Försäkringskassan som hjälper dig att få en ny. På Försäkringskassans hemsida finns funktionen "Kundsynpunkter" där man kan fylla i och skicka in anonymt. Där finns även en sida med information om hur du går tillväga om du inte är nöjd och vill ompröva eller överklaga försäkringskassans beslut. Läs mer här: https://www.forsakringskassan.se/omfk/dina_rattigheter_och_skyldigheter/om_du_inte_ar_nojd Om du känner dig felbehandlad kan du också alltid anmäla det till Jämställdhetsombudsmannen (JämO).